

Sparindex – Sparandet under det normala

Sparindex mäter hushållens sparande i finansiella tillgångar, till exempel sparande i aktier, fonder eller på konto. Sparindex uppgick till 91 för det tredje kvartalet 2009. Ett normalt sparande visar index 100. Det innebär att sparandet var under det normala, då gränsen går vid 95. En normal sparandenivå under detta kvartal uppgår till 61 miljarder kronor, medan det faktiska sparandet uppgick till 45 miljarder.

Svagt kontosparande till förmån för fonder och aktier

Hushållens förtroende fortsatte att stiga under det tredje kvartalet, och olika makroekonomiska indikatorer pekade på en återhämtning i ekonomin. Dessutom gynnade rekordlåga räntor och sänkta skatter hushållen. Den stigande arbetslösheten till trots var bilden av den ekonomiska utvecklingen för hushållen ljusare under kvartalet, jämfört med för ett år sedan. Det gjorde också att incitamenten för sparande inte var lika starka som när orosmolnen tornade upp sig under andra hälften av 2008.

Analys – inlåning

Under finanskrisen och lågkonjunkturrens inledning samlade hushållen sitt sparande på bankernas och Riksgäldens konton, eftersom många ansåg dessa var de tryggaste alternativen. Men nästa skede präglades av stigande aktiemarknader, vilket fick till följd att spararna började inkludera mer risk i sparandet. Detta val påverkade hushållsinlåningen, som hade ett mycket svagt sparande under det tredje kvartalet. Spararna föredrog istället aktier och fonder, vilket slog mot det traditionella kontosparandet.

Det låga ränteläget i kombination med den stigande aktiemarknaden påverkade också spararnas preferenser. Under det tredje kvartalet låg Riksbankens reporänta

på rekordlåga 0.25 procent, vilket gjorde att räntan på sparkonton också var låg och därmed mindre lockande för hushållen.

Sammantaget uppgick sparandet på konto till 1 miljard kronor, vilket var 27 miljarder under det normala.

Analys – fonder

Fondsparandet fick en rejäl skjuts uppåt, jämfört med motsvarande kvartal tidigare år. De stigande aktiemarknaderna gjorde att fondsparandet ökade. Under det tredje kvartalet var exempelvis fonder som placerar i Ryssland, Sverige och Kina mycket populära, och dessa länder hade börsuppgångar på 30, 20 respektive 8 procent under perioden.

Börsuppgångarna attraherade hushållen till ett sparande i aktier och aktiefonder. Under perioden hade även företagsobligationer en mycket stark utveckling, vilket gjorde att sparare valde fonder som placerar i dessa.

Den stigande trenden i fondsparandet, växte sig ännu starkare under det tredje kvartalet. En återblick på motsvarande perioder tidigare år visar att det normalt brukar vara utflöden i fonder denna period, men i år visade siffrorna på motsatsen. Hushållens sparande i fonder var 6 miljarder kronor, vilket är 7 miljarder över det normala.

Analys – aktier

Den starka börsuppgången påverkade hushållens intresse för aktier, på samma sätt som för aktiefonder. Nettosparandet i aktier uppgick till 1 miljard kronor, men på grund av att hushållen har haft stora nettoutflöden i aktier motsvarande kvartal tidigare år blev översparandet i aktier 4 miljarder kronor för det tredje kvartalet 2009.

Angående sparande, konsumtion och framtidstro

Normalt sett ökar sparandet under sämre tider, och under det andra kvartalet i år var Sparindex över det normala. Under det tredje kvartalet 2009 var Sparindex under det normala. Även om sparandet under kvartalet inte låg särskilt långt ifrån en normal nivå tyder ändå det minskade sparandet på att hushållen har påverkats av en stigande framtidstro.

Sparbeteendet påverkas av förväntningar inför framtiden. Konjunkturinstitutet (KI) publicerar hushållens konfidensindikator (CCI) månadsvis. Den visar hur hushållens syn är på den egna och landets ekonomi, i nuläget och 12 månader framåt. Under det tredje kvartalet 2009 fortsätter indikatorn upp från senaste årets bottenivåer, och hamnar slutligen över det historiska genomsnittet. Detta visar på att hushållens förtroende för ekonomin fortsätter att stärkas, och själva incitamenten för ett ökat sparande borde därför ha minskat jämfört med föregående år.

Under det tredje kvartalet ökade konsumtionen med 1,5 procent i löpande priser, jämfört mot tredje kvartalet föregående år. Detta är ingen stor ökning men

konsumtionen började sjunka vid årsskiftet 2007/2008, en trend som sedan fortsatte under fem kvartal fram till våren 2009. Under den här perioden skapades ett uppdämt köpbehov. Först under det andra kvartalet i år började konsumtionen åter stiga och denna ökning fortsatte under det tredje kvartalet.

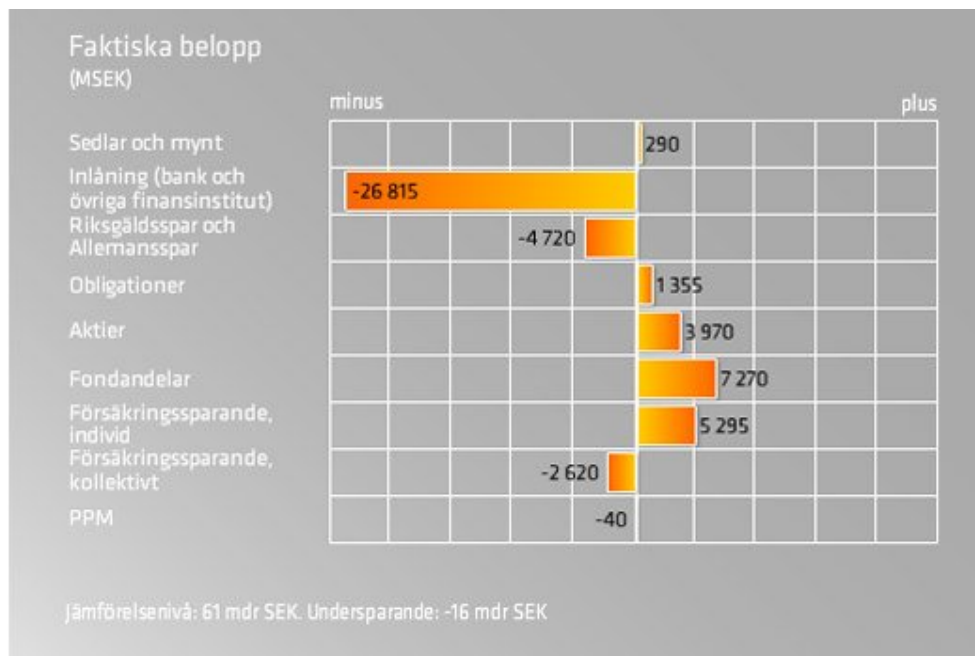
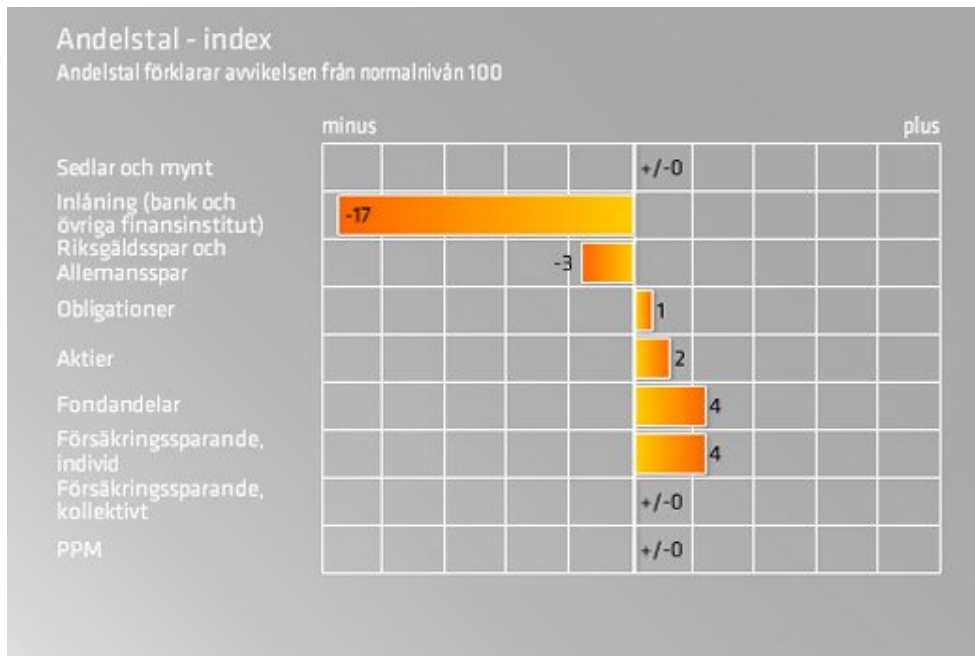
Olika faktorer i den ekonomiska utvecklingen har en blandad inverkan på det sparandet. Den stigande konsumtionen och framtidstron minskar sparivern. Den stigande arbetslösheten har däremot en motsatt inverkan, men minskar samtidigt möjligheterna till ett ökat sparande. Det låga ränteläget i kombination med sänkta skatter är stimulans för hushållen, och ger förutsättningar till både ökad konsumtion och sparande.

Angående definitioner av sparande

Det är värt att notera att det finns olika sätt att räkna ut och definiera hushållens sparande. Den metod som är vanligast förekommande i media definierar hushållens sparande som disponibel inkomst minus konsumtion, och publiceras i nationalräkenskaperna (SCB). Metoden ligger även till grund för beräkningen av den så kallade sparkvoten. Det andra sättet finns i finansräkenskaperna (SCB), där sparandet definieras som sparandet i tillgångar minus skulder .

Oavsett vald metod, ska storleken på sparandet stämma överrens. Men på grund av skillnader i periodiseringar och antaganden i beräkningsmodeller, leder det till diskrepanser i metoderna. SCB skriver om detta på sin hemsida.

Swedbanks Sparindex tar avstamp i finansräkenskaperna, och inkluderar inte hushållens skuldsättning, men fokuserar på den del som rör hur hushållen sparar i finansiella tillgångar.

Sparindex presenteras kvartalsvis av Swedbank Investment Center